

BURMISTRZ MIASTA I GMINY DOLSK

Plac Wyzwolenia 4, 63-140 Dolsk

tel. 61-28-25-001, 61-28-25-017, 61-28-25-172
e-mail: umig@dolsk.pl

fax. 61-28-25-510
<http://www.dolsk.pl>

Dolsk, 7 listopada 2023 r.

RG.602.1.2021.WR

OBWIESZCZENIE

PODSUMOWANIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO DLA:
„AKTUALIZACJI PLANU GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY
DOLSK
W PERSPEKTYWIE DO 2030 ROKU”

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022, poz. 1094 ze zm.) do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Inwestycje uwzględnione w „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk” charakteryzują się dużym stopniem ogólności. Projekt dokumentu w głównej mierze wyznacza kierunki działań jakie należy realizować w celu osiągnięcia wzrostu efektywności energetycznej oraz wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii, co w konsekwencji wpłynie na poprawę jakości powietrza atmosferycznego, bez określania szczegółowych rozwiązań (ram) lokalizacyjnych i technologicznych dla konkretnych zadań. W związku z czym określenie alternatywnych rozwiązań lokalizacyjnych, konstrukcyjnych i organizacyjnych dla zaplanowanych zadań w niniejszej prognozie jest niemożliwe. Szczegółowe rozwiązania alternatywne dotyczące lokalizacji, rozwiązań technologicznych i konstrukcyjnych przedstawione powinny być na poziomie każdej inwestycji na etapie przed jej realizacją w ramach procedury uzyskiwania decyzji i pozwoleń administracyjnych (np. w dokumentacji technicznej/projektowej, karcie informacyjnej, raporcie oddziaływania na środowisko).

Pewnym natomiast jest, iż rozwiązanie alternatywne polegające na braku realizacji „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk” wpłynie negatywnie na wszystkie komponenty środowiska, ponieważ jak wykazano w prognozie oddziaływania na środowisko, zadania zaplanowane do realizacji w ramach projektu dokumentu oddziaływać

będą w sposób pozytywny stały, długoterminowy i bezpośredni na jakość powietrza atmosferycznego oraz w sposób pośredni na pozostałe komponenty środowiskowe, ponieważ środowisko stanowi system elementów wzajemnie powiązanych.

Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

„Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk na lata 2016-2020” przyjęty został uchwałą Nr XXV/149/16 Rady Miasta i Gminy Dolsk z dnia 30 listopada 2016 r.

Dotychczasowo obowiązujący PGN wyznaczał cele i zadania zaplanowane do realizacji w perspektywie do końca 2020 r. Przedmiotem niniejszej aktualizacji „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk” jest rozszerzenie realizacji planu (wyznaczenie celów i zadań) na kolejne lata – w perspektywie do końca 2030 r., a także uwzględnienie zmian jakie zaszły w zakresie istotnych okoliczności wpływających na treść poprzednio obowiązującego PGN. Zmiany te dotyczą przede wszystkim:

- nowego prawodawstwa unijnego, krajowego i regionalnego wyznaczającego kierunki i cele z zakresu transformacji energetycznej gospodarki oraz ochrony jakości powietrza,
- nowych możliwości finansowania zadań niskoemisyjnych, w tym ze środków UE.

W aktualizacji opisano również obecny stan systemów energetycznych na terenie gminy (zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i gaz ziemny) oraz stopień ich rozwoju w okresie od przyjęcia pierwotnej wersji PGN, aktualny stan jakości powietrza oraz aktualną wielkość produkcji energii z OZE. W niniejszej aktualizacji dokonano również podsumowania oraz rozliczenia efektów realizacji PGN w poprzedniej perspektywie czasowej (tj. przedstawienie zrealizowanych i niezrealizowanych zadań oraz osiągniętych celów PGN w okresie do końca 2020 roku).

Realizacja aktualizacji „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk” w perspektywie długoterminowej ma przyczynić się do osiągnięcia celów polityki klimatyczno-energetycznej Unii Europejskiej do roku 2030, a więc:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych (CO₂);
- redukcji zużycia energii finalnej (wzrost efektywności energetycznej);
- wzrostu udziału OZE w zużyciu energii finalnej (bilansie energetycznym).

Celem strategicznym „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk do roku 2030” jest również osiągnięcie stałej poprawy jakości powietrza poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń – głównie benzo(a)pirenu oraz pyłów zawieszonych (PM10 i PM2,5).

W ramach „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk” założono realizację następujących głównych kierunków działań w perspektywie długoterminowej (cele szczegółowe PGN):

- Modernizacja energetyczna budynków i infrastruktury użyteczności publicznej.
- Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych, w tym wymiana przestarzałych urządzeń grzewczych opalanych paliwami stałymi.
- Montaż mikroinstalacji fotowoltaicznych (PV) oraz innych prosumenckich instalacji OZE w budynkach mieszkalnych oraz użyteczności publicznej.
- Przebudowa i modernizacja systemu oświetlenia ulicznego w celu redukcji zużycia energii elektrycznej.
- Budowa dróg rowerowych oraz pozostałej infrastruktury dla ruchu pieszego i rowerowego.
- Przebudowa, modernizacja i remonty dróg w celu zwiększenia dostępności komunikacyjnej gminy oraz ograniczenia wtórnej emisji zanieczyszczeń do powietrza.
- Rozwój niskoemisyjnego systemu transportu publicznego na terenie gminy.
- Rozbudowa, przebudowa i modernizacja systemu elektroenergetycznego w celu zapewnienia jego bezawaryjnego funkcjonowania oraz umożliwienia przyłączenia nowych odbiorców oraz instalacji OZE.
- Rozbudowa i modernizacja systemu gazowniczego w celu zapewnienia jego bezawaryjnego funkcjonowania oraz umożliwienia przyłączenia nowych odbiorców.

- Prowadzenie akcji edukacyjno-informacyjnych z zakresu efektywności energetycznej, OZE, transportu alternatywnego oraz ochrony jakości powietrza atmosferycznego.
- Upowszechnianie stosowania zielonych zamówień publicznych.
- Planowanie przestrzenne uwzględniające zagadnienia z zakresu ochrony jakości powietrza, efektywności energetycznej oraz OZE.

Podsumowując działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu dokumentu nakierowane są na wzrost efektywności energetycznej oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii, co w konsekwencji przyniesie bezpośrednie, długotrwałe i stałe korzyści środowiskowe w postaci poprawy jakości powietrza atmosferycznego oraz zmniejszenia wykorzystania zasobów naturalnych. Istotnym jest również, iż w ramach „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk” realizowane będą zadania, które wpłyną w sposób bezpośredni na łagodzenie zmian klimatu i adaptację do skutków jego zmian poprzez zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych oraz wzrost pochłaniania gazów cieplarnianych. Mając na uwadze, iż środowisko przyrodnicze stanowi system elementów współzależnych, to poprawa jednego komponentu środowiskowego (w analizowanym przypadku powietrza atmosferycznego) wpłynie w sposób korzystny na stan pozostałych komponentów takich jak: woda, gleba, rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną oraz ludzi.

W związku z powyższym zaniechanie realizacji działań przewidzianych w analizowanym dokumencie, grozić będzie nie tylko utrzymywaniem się problemów ekologicznych w gminie, ale również pogłębianiem niektórych z nich. W przypadku braku realizacji wytyczonych celów potencjalne zmiany stanu środowiska będą przede wszystkim związane z pogorszeniem stanu powietrza atmosferycznego na terenie gminy. Nie będą bowiem realizowane działania związane ze stosowaniem rozwiązań sprzyjających środowisku i hamujące wysokoemisyjny i energochłonny rozwój społeczno-gospodarczy gminy.

Zadania planowane w ramach „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk” realizowane będą na obszarach dotychczas zurbanizowanych i przekształconych lub w obrębie samych obiektów budowlanych (nie będą powstawały nowe obszary zurbanizowane powodujące defragmentację siedlisk przyrodniczych i osłabiające integralność przyrodniczą gminy). Jednak nie można wykluczyć potencjalnego negatywnego oddziaływania na chronione gatunki roślin i zwierząt, które może wystąpić na etapie realizacyjnym. W celu uniknięcia negatywnego oddziaływania przed realizacją inwestycji mogących wpłynąć negatywnie na chronione gatunki roślin i zwierząt należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą obszaru/obiektu. W przypadku stwierdzenia występowania chronionych gatunków sposobem minimalizacji negatywnego oddziaływania planowanej inwestycji jest ich przeniesienie, które powinno być realizowane pod ścisłym nadzorem przyrodniczym. Działanie takie pozwoli ochronić część populacji. Najważniejsze znaczenie ma w takim przypadku ma wybór odpowiedniego nowego miejsca, które powinno odznaczać się podobnymi warunkami siedliskowymi. Kluczem do jak najmniejszej ingerencji w zasoby przyrodnicze terenu jest rzetelne rozpoznanie jego elementów i odpowiednie planowanie przebiegu inwestycji, a także sposobów jej wykonania.

Inwestycje uwzględnione w „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk” (jedynie na etapie ich budowy/realizacji) mogą oddziaływać negatywnie na środowisko. Będą to jednak oddziaływania o charakterze chwilowym i krótkoterminowym oraz w pełni odwracalne. Należy zaznaczyć, iż konkretne oddziaływania środowiskowe będzie można ocenić dopiero w oparciu o określone dane projektowe i lokalizacyjne na etapie postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla poszczególnych (konkretnych) inwestycji. Nadrzędnym celem wydawanych decyzji środowiskowych będzie takie ukształtowanie planowanego przedsięwzięcia, aby w jak najmniejszym stopniu pogorszyło ono stan środowiska (lub żeby negatywne oddziaływania w ogóle nie wystąpiły).

Projekt przedmiotowej „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk” ma charakter ogólny oraz nie wyznacza szczegółowych rozwiązań (ram) technicznych, projektowych i lokalizacyjnych będących podstawą oraz jednocześnie warunkujących realizację zaplanowanych zadań. Plan zawiera zestawienie zamierzeń inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji na terenie gminy przez poszczególne jednostki i podmioty (nie określa i nie tworzy

ram dla realizacji nowych inwestycji nie wynikających z już przyjętych i realizowanych działań). Dodatkowo realizacja działań dotyczących rozbudowy i modernizacji infrastruktury energetycznej wynika bezpośrednio oraz jest zależna od planów rozwoju operatorów tej infrastruktury (przedsiębiorstw energetycznych). Należy również zaznaczyć, iż realizacja zaplanowanych w niniejszej aktualizacji PGN zadań uzależniona jest przede wszystkim od skutecznego pozyskania dofinansowania ze środków zewnętrznych (np. programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021-2027) – wpisanie danej inwestycji do PGN jest jednym z warunków możliwości ubiegania się o dofinansowanie.

Wymienione zadania powiązane są z problemami dotyczącymi ochrony środowiska na terenie gminy i mają za zadanie przedstawić możliwości zmniejszenia negatywnego oddziaływania systemów energetycznych oraz transportowych na stan środowiska (m.in. poprzez wzrost wykorzystania OZE, zmianę struktury paliwowej w kierunku niskoemisyjnych nośników energii, termomodernizację budynków, wymianę przestarzałych źródeł grzewczych na urządzenia ekologiczne spełniające najwyższe normy ochrony środowiska, modernizację dróg, budowę dróg rowerowych).

Zadania, wymienione w przedmiotowym projekcie dokumentu, które zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019, poz. 1839) mogą zaliczać się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, wynikają z obowiązujących dokumentów strategicznych i sektorowych, dla których przeprowadzona została strategiczna ocena oddziaływania na środowisko lub, dla których stwierdzono brak konieczności przeprowadzenia takiej oceny oraz z planów inwestycyjnych podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację. Dodatkowo realizacja takich inwestycji poprzedzona jest zawsze wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia.

Należy również mieć na uwadze, iż zadania polegające na przebudowie, rozbudowie i modernizacji infrastruktury elektroenergetycznej, gazowniczej, ciepłowniczej oraz drogowej należą do inwestycji celu publicznego (celem publicznym jest m.in. budowa i utrzymywanie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń służących do przesyłania lub dystrybucji plynów, pary, gazów i energii elektrycznej, a także innych obiektów i urządzeń niezbędnych do korzystania z tych przewodów i urządzeń oraz dokonywanie robót budowlanych dróg).

Na terenie Gminy Dolsk oraz w bezpośrednim sąsiedztwie gminy nie ma zlokalizowanych obszarów Natura 2000. W związku z powyższym realizacja postanowień projektowanego dokumentu nie będzie oddziaływać negatywnie na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, w tym integralność sieci.

Realizacja ustaleń „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk” nie będzie powodować oddziaływań transgranicznych. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektowanego dokumentu ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg miejscowy.

Opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w piśmie znak: DN-NS.9011.693.2023 z dnia 19 września 2023 r. zaopiniował pozytywnie projekt dokumentu pn. „Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk w perspektywie do 2030 roku” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, nie przedstawiając żadnych uwag.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu w piśmie znak: WOO-III.410.711.2023.AM.1 z dnia 22 września 2023 r. zaopiniował projekt dokumentu pn. „Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk w perspektywie do 2030 roku” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W swojej opinii RDOŚ przedstawił 9 uwag. Uwag nie uwzględniono w końcowej wersji prognozy. W opinii autora prognozy, informacje w niej zawarte opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Strategiczna ocena oddziaływania odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień. Inaczej niż w przypadku oceny

oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych. Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego dokumentu oraz zasięgu przestrzennego jakiego dotyczy (obszar gminy). W prognozie uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania. Przy wykonywaniu prognozy wykorzystano metody analityczne oraz prognostyczne, mające na celu identyfikację potencjalnych i rzeczywistych zmian, jakie mogą wystąpić w środowisku w związku z przewidywanymi w dokumencie działaniami w kontekście realizacji oraz późniejszego wykorzystania powstałej infrastruktury technicznej. Należy zauważyć, że przedmiotowe opracowanie stanowi dokument strategiczny wskazujący kierunki działań w zakresie poprawy bezpieczeństwa energetycznego gminy i wzrostu efektywności energetycznej, nie stanowi natomiast podstaw do przeprowadzenia działań realizacyjnych. Ponieważ projekt dokumentu wskazuje głównie kierunki działań oraz inicjatywy konieczne do osiągnięcia wyznaczonych celów, nie zawiera natomiast szczegółowych rozwiązań dotyczących poszczególnych zadań, w prognozie zidentyfikowano i przeanalizowano kierunki ich oddziaływań. Jednocześnie prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla Projektu nie zawiera i nie zastępuje strategicznych ocen oddziaływań na środowisko, planowanych przedsięwzięć niezbędnych do osiągnięcia wskazanych celów, dla których zgodnie z przepisami prawa wymagane jest przeprowadzenia takiej oceny.

Zgłoszone uwagi i wnioski

W procedurze opracowywania „Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk w perspektywie do 2030 roku” zapewniono udział społeczeństwa poprzez wyłożenie projektu dokumentu do publicznego wglądu na okres 21-dni z możliwością składania uwag i wniosków.

W trakcie konsultacji społecznych (wyłożenia projektu dokumentu do publicznego wglądu) nie wniesiono żadnych uwag oraz wniosków w przedmiotowym postępowaniu.

Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone

Realizacja ustaleń „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk w perspektywie do 2030 roku” nie będzie powodować oddziaływań transgranicznych. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach projektowanego dokumentu ma charakter lokalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg miejscowy.

Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Niniejszy obowiązek prowadzony będzie na bieżąco przez Burmistrza Miasta i Gminy Dolsk poprzez prowadzenie procedur administracyjnych związanych z wydawaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, których realizacja wpisuje się w cele wyznaczone w „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk w perspektywie do 2030 roku” (m.in. poprzez szczegółową analizę raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub karty informacyjnej przedsięwzięcia). Nadrzędnym celem wydawanych decyzji środowiskowych będzie takie ukształtowanie planowanego przedsięwzięcia, aby w możliwie najmniejszym stopniu pogorszyło stan środowiska.

Analiza skutków realizacji przedmiotowego dokumentu powinna również wykorzystywać wyniki monitoringu poszczególnych komponentów środowiska prowadzonego na terenie gminy przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Poznaniu (RWMS w Poznaniu). W przypadkach pogorszenia stanu jakiegokolwiek elementu środowiska należy dokonać analizy przyczyn i określenia, czy nie wynika to z realizacji postanowień przedmiotowego dokumentu.

Podstawowym celem sporządzenia „Aktualizacji Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Dolsk” jest dostosowanie lokalnej energetyki gminnej do wymagań i celów wyznaczonych w obowiązujących dokumentach strategicznych i programowych dotyczących wzrostu efektywności energetycznej, ograniczenia negatywnego oddziaływania energetyki na jakość powietrza atmosferycznego oraz wzrostu produkcji energii z OZE. W związku z czym monitoring realizacji dokumentu powinien opierać się również na następujących wskaźnikach, które obrazują czy realizacja przedmiotowego dokumentu pozwala osiągać zamierzone cele:

- wielkość redukcji emisji gazów cieplarnianych;
- wielkość redukcji innych zanieczyszczeń powietrza (np. pyłów zawieszonych, B(a)P);
- wzrost produkcji energii z OZE;
- wielkość redukcji zużycia energii końcowej i pierwotnej.

Osiąganie coraz korzystniejszych wyżej wymienionych wskaźników wpływać będzie na poprawę jakości powietrza atmosferycznego na terenie gminy, a w związku z czym również na pozostałe komponenty środowiskowe (w sposób pośredni).

Z up. BURMISTRZA
SEKRETARZ MIASTA I GMINY DOLSK
-/ mgr MIRELLA GODAWA